

וּמִלְכָה אֲסָרָה בְּמִלְכָה... וְיִשְׁכְּבוּ בְּיָמֵינוּ אֵת אֲנֶכְתָּה הַסְּוֵרָה

①

ביום השביעי... קטוב לבי המלך כגון אמר למהימן בנותא חרבונוא בגתא ואבגתא ותר וכרלס שבעת הסריסים המשרתים אתי פני המלך אחשורוש: להביא אתי ושתוי המלכה לפני המלך בכתר מלכות להראות העמים והשרים אתי יפיה כייטובת מראה היא: ותמלאן המלכה ושתוי לבוא בדבר המלך אשר ביד הסריסים ונקצף המלך מאד ותמתי צערה בו: ויאמר המלך לחכמים דעי העתים: כייכן דבר המלך לפני כלידעי דת ודיו: ותקרב אליו פרשנא שתר אדמתא מרשיש מרס מרסנא ממוכן שבעת שרי פרס ומדי ראי פני המלך הישבים ראשנה במלכות: כדת מהילצטות במלכה ושתוי על אשר לא יעשהה אתי מאמר המלך אחשורוש ביד הסריסים: ויאמר מומכן לפני המלך והשרים לא על המלך לבדו עותה ושתוי המלכה כי על כלי השרים ועל כלי העמים אשר בכלי מדינות המלך אחשורוש: כייצא דברי המלכה על כלי הנשים להקנות בעליהן צניניהן באמרם המלך אחשורוש אמר להביא אתי ושתוי המלכה לפני ולא יבאה: והיום הזה תאמרנה ושרות פרס ומדי אשר שמעו אתי דבר המלכה לכל שרי המלך וידי גיון וקצף: אם על המלך טוב יצא דברי מלכות מלפניו ויכתב בדתי פרס ומדי ולא יעבור אשר לא יתבוא ושתוי לפני המלך אחשורוש ומלכותה יפן המלך לרעותה הטובה ממנה:

מזל אסתר

②

ותבואינה בעלות אסתר וסריסיה ויגידו לה ותתחלתל ה ותבואנה המלכה מאד ותשלח בגדים להלבש את מרדכי ויהי הקסיר שקו מעליו ולא קבל: ותקרא אסתר להחך מסריס המלך אשר העמיד לפנייה ותצוהו על מרדכי לדעת מה יזוה ועל מה יזוה: ויצא החך אל מרדכי ואל ירחוב העיר אשר לפני שער המלך: ויגיד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר הפן לשקול על יגנו המלך ביהודים לאבדם: ואת פתשנן כתב ידית אשר נתן בשושן להשמידם נתן לו להראות אתי אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו על עמה: ויבוא החך ויגיד לאסתר את דברי מרדכי: ותאמר אסתר להחך ותצוהו אל מרדכי: כליעבדי המלך ועם מדינות המלך וירעים אשר כלי איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יתקרא אתה דתו להמית לבד מאשר וישיט לו המלך את שרביט הזהב ותהי ואני לא נקראתי לבוא אלי המלך זה שלושים יום: ויגידו למרדכי את דברי אסתר: ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר אל מדין כנפשה להמלט בית המלך מפלי הנהודים: כי אם יתקרב ממך רשע בעת הזאת רוח והצלה יצמוד ליהודים מקום אחר ואת ביתי יביתו וימיו יודע אם יצא את הגעת למלכות: ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי: לך פננס את כלי הנהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לקדה ויום גס יאני ובערתי אצום כן וכלן אבוא אל המלך אשר לא יבדה וכאשר אבדתי אבדתי: ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צוהה עליו אסתר:

מזל אסתר

(יב) ותמאן, מכאר כי מה שושתי לא רצתה לבא היה על כי הבינה כונתו שרועה להורידה ממעלתה שחשבה עד עתה שיש לה חלק במלכות מצד נחלת אבותיה, ווי"ש ותמאן יען שהיא לפי דעתה המלכה ושתי שמלכותה מצד עצמה, ע"כ לא רצתה לבא משני טעמים: א) בדבר המלך יען שפקד עליה שתבא באופן שיתראה שאין לה חלק במלוכה ולא תלבש הכתר טרם בואה לפניו, ב) אשר ביד הסריסים אשר צוה להביא ע"י הסריסים שכדי בזיון וקצף, והנה בזה הפרה כל עצתו שרצה להחזיק במלכות מצד עצמו והיא עמדה נגדו לאמר שמלכותו לא נעמח רק על ידה, וע"ז ויקצוף המלך מאד, ר"ל כי הבדל יש בין קצף ובין חמה, שהקצף הוא בגלוי והחמה מורה על שמירת הקנאה בלבו בלי יגלה מן השפה ולחוזן, ופה היו שני ענינים: א) הקצף הגלוי, על שסרבה לעשות מצותו שזה היה בפרהסיא, ב) החמה הפנימית אשר בערה בלבו על שעל ידה נתבטלו כל מחשבותיו וכל מה שטרח עד הנה בהסעודה למען ימלוך ממלכה בלתי מוגבלת היה עתה לאפס, ויען שזה לא יכול להגיד, כי עצות האלו היו צפונים בלבו, לא הראה הקצף הזה, רק חמתו בערה בו:

ה וקראת אסתר לדינאל דמתקרי התדי די על מימר פומיה מתחנתן פתגמי מלכותא ופקדת ליה על מרדכי למדע מה דין קל בכותא די הוא ככי

מזל אסתר

③

שהם רואי פני המלך תמיד ומכירים קריעותיו ורמיוותיו... ותלקח אסתר אל בית המלך אל יד הגי שמר הנשים: ומיטב הנצרה בעיניו ומשא חסד לפניו ויבדל אתי ממרוקיה ואתי מנותה לתת לה ואת שבע הנערות הראיות לתת לה מבית המלך וישנה ואתי נערותיה לטוב בית הנשים: לא תהי אסתר אתי עמה ואתי מולדתה כי מרדכי צוה עליה אשר לא תהי: ובכל יום יום מרדכי ימתינה לפני חצר בית הנשים לדעת אתי שלום אסתר ומה יעשה בה:

מזל אסתר

(טז) אשר לא כדת שאין דת ליכנס אכר לא יקרא, ומ"א אכר לא כלה עתה כבונס ועכסו כלנו, וכאשר אבדתי אבדתי וכאשר התחלתי לילך לאכוד אכך ואמות, ומ"א כאכר אבדתי מכנת אכא אכוד ממך שמעסו שאני כלנו נבעלת לגוי אני אכורה נך.

מזל אסתר

ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת חנא בשום ר"מ אל תקרי לבת אלא לבית

מזל אסתר

④

(יא) ומה יעשה בה זה אחד משני לדיקים שניתן להם רמו יצועה דוד ומרדכי דוד שנאמר (שמואל א יז) גם את הארי גם הדוב הכה עכדך אמר לא כל לודי דבר זה אלא לסמוך עליו להלחם עם זה וכן מרדכי אמר לא אורע ללדקת זו שתלקח למשכב ערל אלא שעתידה לקום להקשיע לישראל לשיכך היה מחזר לדעת מה יהא בסופה.

מזל אסתר

ה ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ומעמד בחצר בית המלך הפנימית נכח בית המלך והמלך יושב על כסא מלכותו בבית המלכות נכח פתח הבית: ויהי כראות המלך את אסתר המלכה עמדת בחצר נשאה חן בעיניו ויושט המלך לאסתר את שרביט יתוקב אשר בידו ומקרב אסתר ותגע בראש השרביט: ויאמר לה המלך מה ילך אסתר המלכה ומה בקשתך עד יחצי המלכות ויגמון לך: ותאמר אסתר אם על המלך טוב: לבוא המלך והמן היום אל המשטת אשר עשיתי לו: ויאמר המלך מהרו אתי המן לצשות את דבר אסתר ויבא המלך והמן אלי המשטת אשר עשתה אסתר: ויאמר המלך לאסתר במשטת הזו מה שאלתך ויגמון לך ומה בקשתך עד יחצי המלכות ומעש: ותען אסתר ותאמר שאלתי ויבקשתי: אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת את שאלתי ולצשות את בקשתי: ובוא המלך והמן אלי המשטת אשר אעשה להם ומתן אעשה כדבר המלך: ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב ויכראות המן את מרדכי בשער המלך ולא יקם ולא יע ממונו וימלא המן על מרדכי חמה:

מזל אסתר

מזל אסתר

ה ויבא צמלק וילחם עם ישראל ברפידם: ויאמר משה אלי יהושע במרילנו אנשים וצא הלחם בצמלק מחר אנכי נצב על ראש הגבעה ומשה האלהים בקר: ויעש יהושע כאשר אמר לו משה להלחם בצמלק ומשה אחרן וחור עלו ראש הגבעה:

מזל אסתר

ויאמר לו המלך מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו
 ויאמר המן בלבו למי חפץ המלך לעשות יקר יותר ממני:
 ויאמר המן אליהמלך איש אשר המלך חפץ ביקרו: וביאו לבוש
 מלכות אשר לבשבו המלך וטוס אשר רכב עליו המלך ואשר
 נתן כתר מלכות בראשו: ונתון הלבוש והטוס על ידי איש משרי
 המלך הפרתמים והלבישו אתהאיש אשר המלך חפץ ביקרו
 והרכיבו על הטוס ברחוב העיר וקראו לפניו ככה: עשה לאיש
 אשר המלך חפץ ביקרו: ויאמר המלך להמן מהר קח אתהלבוש
 ואת הטוס כאשר דברת ועשה כן למרדכי היהודי והושב בשער
 המלך אלימפל דבר מפל אשר דברת:

מגילת אסתר

כיון שאמר לו הקב"ה
 למשה לעשות את המשכן, עמדו כל ישראל ונתנדבו, מי
 שהביא כסף ומי שהביא זהב או נחשת ואבני שוהם ואבני
 מלואים הביאו בנדיבות הכל, אמרו הנשים מה יש לנו
 ליתן בנדבת המשכן, עמדו והביאו את המראות והלכו
 להן אצל משה, כשראה משה אותן המראות זעף בהן,
 אמר להם לישראל טולו מקלות ושברו שוקיתן של אלו,
 המראות למת הן צריכין, א"ל הקב"ה למשה, משה, על
 אלו אתה מבונה, המראות האלו הן העמידו כל הצבאות
 הללו במצרים, טול מהן ועשה מהן כיור נחשת וכנו
 לכהנים, שממנו יהיו מתקדשין הכהנים, שנאמר ויעש
 את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראות הצובאות אשר
 צבאו, באותן המראות שהעמידו את כל הצבאות האלה.

מגילת אסתר
 ספר א

ויבא המלך והמן
 לשמות עם אסתר המלכה: ויאמר המלך לאסתר גם כיום השני
 במשחה היום מה שאלתך אסתר המלכה ותנתן לך ומה בקשתך
 עד חצי המלכות ומעש: ותען אסתר המלכה ותאמר אם מצאתי חן
 בעיני המלך ואם על המלך טוב תנתן לי נפש בשאלתי ועמי
 בבקשתי: כי נמכרנו אגן ועמי להשמיד להרוג ולאבד ואלו
 לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי כי אין הוצר שנה בגזק
 המלך:
 ויאמר המלך אסתר ומה שאלתך ומה בקשתך:
 ויאמר אסתר איש צר ואולי המן הרע הגה והמן גבעת מלפני
 המלך והמלכה:

מגילת אסתר

20

ובהגיע תור, פהו תור, אלא הור ונחל הראה אברהם
 אבינו בין הבהרים. הוא אסתר שבתרה בהון, והיה המן כפיל עליה
 גורלות:

21

בלילה ההוא, הוא הלילה שנגלה
 הקב"ה לאברהם אבינו, שכן הוא אומר
 (בראשית טו, ה) ויוצא אותו החוצה, הוא הלילה
 שנעשה מלחמה על סיסרא, שנאמר (שופטים ה,
 כ) הכוכבים ממסילותם נלחמו עם סיסרא.

מגילת אסתר
 ספר א

(ה) ויאמר המלך אחשורוש ויאמר לאסתר
 המלכה כל מקום שנאמר ויאמר ויאמר ב' פעמים אינו אלא
 למדקש ומדקשו על זה בתחלה היה מדבר עמה על ידי שליח עכשו
 קידע שממסכת מלכים היא דבר עמה הוא בעלמו.

מגילת אסתר

22

ברה קחמה אימה בנדגלות:

23

ר' יהודה פתח ואמר, מי זאת
 הנשקפה אלו הם ישראל, בזמן שהקב"ה
 יקים אותם ויוציאם מן הגלות, אז יפתח להם
 פתח אור דק מדק וקטן מאד, ואחר כך יפתח
 להם פתח אחר מעט גדול ממנו, עד שהקב"ה
 יפתח להם את השערים העליונים הפתוחים
 לארבע רוחות העולם, פירוש, שלא התגלה
 ושועתם בבת אחת, אלא בדומה אל שחר,
 שהולך ואור עד נכון היום, וע"כ נאמר אז
 עליהם, מי זאת הנשקפה כמו שחר וגו'.
 וכן כל מה דעביר וכו': וכן כל מה
 שעושה הקב"ה לישראל ולצדיקים
 שבהם, הכל כן הוא שמושיעם לאט לאט, ולא
 בפעם אחת, בדומה לאדם הנתון בחשך, ותמיד
 בהשך היה משכנו, שבעת שרוצים להאיר לו,
 צריכים לפתוח לו תחילה, אור קטן כפתחו
 של מחט, ואחר כך מעט גדול ממנו, וכן בכל
 פעם יתור, עד שמאירים לו כל האור כראוי.

מגילת אסתר
 ספר א

ויבא המלך והמן
 ונתת אתו בין אהל מועד ובין המזבח ונתת שמה מים: ורחצו אהרן
 ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם: בבאם אל אהל מועד ורחצו
 מים ולא ימתו או בגשתם אל המזבח לשרת להקטיר אשה ליהנה:
 ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימתו והיתה להם חקיעולם לו ולזרעו
 לדורתם:

מגילת אסתר

ובחשת התנופה כט
 שבעים ככר ואלפים וארבע מאות שקל: ונעש בה את אדני פתח
 אהל מועד ואת מזבח הנחשת ואת מקבר הנחשת אשר לו ואת כל
 כלי המזבח: ואת אדני החצר סביב ואת אדני שער החצר ואת
 כלי יתדת המשכן ואת כלי יתדת החצר סביב:

מגילת אסתר

ונעש את הכיור
 נחשת ואת כנו נחשת במראות הצבאות אשר פתח אהל
 מועד:

מגילת אסתר

אמר רבי
 שמעון בר חלפתא מהו היו בנות ישראל עושות, יודרות
 לשאוב מים מן היאור והקב"ה היה מומין להם דגים
 קטנים בתוך כדיהן, והן מוכרות ומבשלות מהן ולוקחות
 מהן יין והולכות לשדה ומאכילות את בעליהן שם שנאמר ה
 בכל עבודת בשדה, משהיו אוכלין ושותין, גוטלות המראות
 ומביטות בהן עם בעליהן, זאת אומרת אני גאה ממך
 חה אומר אני גאה ממך ומתוך כך היו מרגילין עצמן
 לידי תאוה וסרין ורבינ והקב"ה פוקדן לאלתר וכר בזכות
 אותן המראות שהיו מראות לבעליהן ומרגילות אותן לידי
 תאוה, מתוך הפרך העמידו כל הצבאות, שנאמר ט יצאו
 כל צבאות ה' מארץ מצרים, ואומר י הוציא ה' את בני
 ישראל מארץ מצרים על צבאונם.